

CZU: 37.01:172(091)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4557336>

VALORILE FUNDAMENTALE CA REPERE EPISTEMOLOGICE ÎN EDIFICAREA PARADIGMEI IDEALULUI EDUCAȚIONAL

Mona-Lisa-Ștefania CIOBANU

Universitatea de Stat din Moldova

Ne propunem, în cele ce urmează, să evidențiem câteva dintre opiniile formulate de unii gânditori de seamă ai umanității din veacurile trecute – fie ei filosofi sau teoreticieni ai culturii, civilizației ori ai științelor educației – cu privire la *problematica valorii*, în general, cu accent asupra valorilor fundamentale și a impactului acestora asupra conturării paradigmei idealului educațional din diverse epoci. Pe deplin conștienți de vastitatea temei, căreia ar trebui să i se consacre o cercetare exhaustivă, într-un volum distinct, mărturisim că ne-am propus deocamdată doar să semnalăm subiectul în cauză, formulând câteva aserțiuni cu intenționalitate mai curând prolegomenică/ propedeutică. Ne-am oprit în pragul epocii moderne, întrucât de aici înainte pedagogia se desparte tot mai mult de filosofie, conturându-se o disciplină aparte, cu obiect de studiu propriu, denumită cel mai adesea *filosofia educației*. De remarcat, din perspectiva temei abordate de noi aici, este faptul că, indiferent de denotația atribuită disciplinelor care se ocupă de educație, problema privind valorile fundamentale este una recurentă, după cum perenă este și influența ori contribuția acestora la edificarea paradigmei idealului educațional în diverse epoci.

Cuvinte-cheie: valoare, axiologie, paradigmă, epistemologie, teoria valorilor, filosofia culturii, filosofia educației.

FUNDAMENTAL VALUES AS EPISTEMOLOGICAL REFERENCES IN EDIFYING THE PARADIGM OF THE EDUCATIONAL IDEAL

In this article we intend to highlight certain opinions formulated by some leading thinkers of humanity from the past centuries - philosophers and theorists in the field of culture, civilization or educational sciences - on *the issue of value* in general, with emphasis on the fundamental values and their impact on shaping the paradigm of the educational ideal in different eras. Fully aware of the vastness of the topic that deserves an exhaustive research in a separate volume, we intend, for the time being, to have an initial approach to the subject matter, formulating some assertions in a rather prolegomenic/propaedeutic manner. We focused on the beginning of the modern epoch, because from then on pedagogy becomes more and more separated from philosophy, outlining a special discipline, with its own object of study, most often called the *philosophy of education*. Interesting to note that from the perspective of the subject under investigation, regardless of the name given to the disciplines dealing with education, the problem of fundamental values is a recurring one; likewise, their influence or contribution to building the paradigm of educational ideal in different epochs is enduring too.

Keywords: value, axiology, paradigm, epistemology, value theory, philosophy of culture, philosophy of education.

Prezentat la 05.11.2020

Publicat: februarie 2021